

Ekologia w Europie - wybór przyszło ci

Teatr – raj i komputery ekologia nowej ery!

Oj, działa si , działa! Oj, było, było! Oj, najlepiej sami poczytajcie: za górami, za lasami... No nie, trochę bliżej, bo w naszym niedrzwickim gimnazjum miała miejsce naprawdę niezwykła eko – lekcja. Liczne zgromadzenia na dużej sali gimnastycznej uczniowie z zainteresowaniem (co można wnioskować po absolutnej ciszy – niebywałej jak na takie okazje) obejrzyli prezentację komputerów przygotowaną pod kierunkiem p. Katarzyny Bartnik dotyczącą głównych kierunków polityki Unii Europejskiej w dziedzinie ekologii. Aby uzmysłowi zebraniemu wag problemów z tym związanych przedstawiono najważniejsze zagrożenia, czyhające na nasz kochany przyrodę. A jest ich naprawdę niemało, o czym przekonywał chociażby za pomocą wykresów, map i diagramów autor

prezentacji – Krzysztof Ufnal i jego dwie asystentki – spikerki z wdziakiem czytające komentarze do slajdów:

Jednak największym zainteresowaniem cieszyły się zdjęcia najważniejszych zabytków wpisanych na list światowego dziedzictwa UNESCO – kiedyś chyba wówczas wyobraził sobie siebie na wspaniałej wycieczce chociażby do Stonehenge...

No właśnie – podróż. Już chwilę potem zespół z kółka teatralnego przedstawił (jak zwykle kapitalnie) eko - scenkę kabaretową. Oto znany motyw raju stał się dla autorki scenariusza Agaty Sieko z IIIA inspiracją do pokazania diabelskich zakusów plastikowego szatana (w tej roli M. Postroń) nakłaniającego Ewę (a jak e – Hubert Rogalik) do zerwania z drzewa poznania dobra (jabłek) i zła (mieci) wyborczych chipsów. No po prostu trzeba było zobaczyć, jak fantastycznie może wyglądać konkurs zbierania mieci przez Kainę i Abelę (K. Chmielewski i K. Gaska) rozstrzygnięty przez boskiego eko-aniola, czyli Marzenę Mianowaną. Raz jeszcze wielkie brawo, bo u wam mieliśmy się do tego. Chyba nie zdradzamy tajemnicy, jeżeli powiem, że próbom przyglądał się ksiądz Piotr i on również uśmiechał się niewesoło...

Zespół redakcyjny

SAMMIJUT

Wydanie specjalne Europejskie

GIMNAZJUM NR 1 IM. MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W NIEBRZYWICY DU. E

EKOLOGIA W EUROPIE - WYBÓR PRZYSZŁO CI

Ekologia jest to nauka o strukturze i funkcjonowaniu przyrody. Zajmuje się ona badaniem powiązań między różnymi formami życia w środowisku (układy biologiczne istniejące w sieci powiązań między różnymi formami życia, opartych na różnego rodzaju interakcjach, komunikacjach i informacjach. Odkrywanie tej prawdy dokonało się od starożytności do współczesności, ale ekologia jako samodzielna nauka rozwinęła się w zasadzie w XIX w. Ekologia nie jest nauką obojętną wobec egzystencji przyrody i człowieka. Jest to nauka o porządku i nieporządku oraz konsekwencjach wynikających dla istnienia człowieka. Ze względu na dwojakość zarówno filozoficznych jak i utylitarnych pojęć "ekologia" używana bywa w szerokim kontekście znaczeniowym. Określenie „ekologia”, „ekologiczny” są czymś ujętym w języku potocznym w szerokim i czasem nieprecyzyjnym sensie znaczeniowym, nie zawsze związany z ekologią jako nauką.

Słowo ekologia pochodzi od dwóch greckich słów, "oikos", czyli dom i "logos", czyli nauka, słowo, opowieść. Tak więc ekologia jest to nauka o domu, zamieszkałym przez wszystkie organizmy. By dom ten był bezpieczny dla wszystkich jego mieszkańców, musi panować w nim porządek. Ekologia opisuje czynniki potrzebne do utrzymania takiego porządku – równowagi przyrodniczej.

Jesteśmy częścią przyrody, a niszczy ją, lekceważąc jej prawa - niszczymy samych siebie. Kiedy i w jaki sposób budzić świadomość? Wszyscy wskazują na szkołę i jest to niewątpliwie prawdą. Celem socjologicznego kształcenia młodego człowieka powinno być nie tylko zapewnienie uczniom odpowiedniego zasobu wiadomości, lecz również ukształtowanie umiejętności i postaw warunkujących podejmowanie skutecznych działań wobec pojawiających się dla środowiska zagrożenia. Można powiedzieć, że ekologia jest koniecznością, ponieważ gdyby człowiek nie zaczął interesować się ekologią "na czas" byłoby już za późno o gatunków zwierząt i roślin, które mogłyby tylko wpisać do "czarnej księgi". Zanieczyszczone środowisko nie tylko szkodzi człowiekowi, ale także całemu ekosystemowi.

Emilia Flis

W tym numerze:

Złóżki w oku... Oszczędności życia
Transgraniczne przenieś zanieczyszczenia
Jak chronimy perleki przyrody?
Ziemia – planeta przyszłych pokoleń
Jan Paweł II Wielkim Ekologiem

Krótką lekcją ekologii

Teatr – raj i komputery
ekologia nowej ery!

Łapka redakcyjna:

Marzena Mianowana III c
Olga Janiszewska II d
Emilia Flis I c
Opieka: pani Monika Maciejka

Ekologia w Europie - wybór przyszło ci

Jan Paweł II Wielkim Ekologiem

Jan Paweł II to człowiek, którego zna niemal każdy człowiek na świecie. Wielki człowiek, Polak, humanista, który tak wiele zrobił dla ludzkości. Nauczał nas i dawał przykład jak żyć według nauki Boga. Opowiadał się za pokojem na świecie, tolerancją, szacunkiem dla ojczyzny, ale również był zwolennikiem ekologii. Bronił środowiska naturalnego. Swoje zdanie wygłaszał w każdym możliwym sposób. Wygłaszał na ten temat encykliki, homilie, oratoria oraz napominał przy wielu okazjach. Dbał o to, byśmy zdawali sobie sprawę z tego, co dzieje się z naturą. Papież Polak kochał przyrodę, szczególnie cenił ojczyste piękno. W homilii w Zamoczu w 1999 roku mówił, iż: "Tu z wyjątkową mocą zdaje się przejmować blask nieba, zieleń lasów i pól, srebro jezior i rzek. Tu pieśń ptaków brzmi szczególnie znajomo, po polsku." Chyba nie o tym mówił i pisał. Podkreślał, iż to dar od Boga, który ma nie tylko służyć człowiekowi, ale również innym istotom żywym. Mówił, że człowiek ma być roztępnym i rozumnym "panem" Ziemi, ale także jej "stróżem". Dar, jakim jest nasza piękna planeta, powinniśmy pielęgnować i rozwijać. Nie możemy posługiwać się nią jak

zabawką, która służy do poprawy statystyk. Każdy człowiek nie może myśleć tylko o dogodnym wykorzystaniu Ziemi dla własnych korzyści. Jedynie temu, który zwraca uwagę na to, iż nie jest sam i troszczy się o miejsce, gdzie żyją tylko wyjątkowe istoty, które tak jak one stworzone zostały przez Boga. Przesłanie Jana Pawła II mówi właśnie o tej potrzebie dostrzegania egzystencji stworzenia Boga. Namawiał do obcowania z naturą, bliskiego kontaktu z nią. Mówił, iż poprzez obcowanie z naturą człowiek poznaje samego siebie, dostrzega swoje zalety, rozumie cel życia. Władca o tym jego słowa: "Człowiek, aby zrozumieć samego siebie, musi nauczyć się obcować z przyrodą". Zachęcał również do czynnego wypoczywania na łonie natury, do korzystania z tego bogactwa, jakim obdarzył nas Stwórca. Zapewniał, iż w kontakcie z przyrodą człowiek odnajduje spokój, ukojenie, harmonię i równowagę duchową oraz wycisza się wewnątrz. Ogromne znaczenie miało dla niego to, aby młodzież zdobywała wiedzę o przyrodzie. Chodziło mu o to, by młodzi ludzie poprzez symbiozę z naturą zdobywali doświadczenia i wiedzę powszechną.

Gimnazjum Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Niedzwicy Dużej
ul. Lubelska 21a, 24-220 Niedzwica Duża

Ziemia -- planeta przyszłych pokoleń

Obecnie na świecie jest niewielu ludzi, którzy angażują się w ochronę środowiska. Niektórzy ludzie w ogóle się tym nie przejmują. Jeśli ich stosunek do zanieczyszczenia środowiska się nie zmieni, „koniec świata” nadejdzie bardzo szybko.

Na Ziemi obecnie jest cieplej niż było 1000 lat temu. Do końca tego wieku, jeśli utrzymają się obecne trendy, temperatura na Ziemi będzie wyższa niż kiedykolwiek w ciągu ostatnich dwóch milionów lat. Topniejące lodowce mogą stać się zagrożeniem. Skutkiem tego może być coraz większa liczba uchodźców z obszarów zalanych wodami. Nie zdajemy sobie sprawy z tego, jak krzywdę wyrządzamy naszej planecie. Zachowujemy się tak, jakbyśmy pożyli już od swoich przodków, a musimy pamiętać o tym, że to my decydujemy o jej przyszłości i życiu naszych dzieci. Wystarczy zrobić tak niewiele – zacząć segregować śmieci, wymienić żarówki na energooszczędne i gasić zbędne światło. To tylko niektóre ze sposobów oszczędzania energii.

wyglądałyby zupełnie inaczej. Powstaje teraz wiele organizacji, angażujących się w ochronę środowiska. Dołączajcie do nich, bierzcie udział w różnego rodzaju akcjach pomagających chronić nasze środowisko. Możemy wiele zmienić. Musimy jednak w porę „otworzyć oczy” na to, co się dzieje w naszej najbliższej okolicy, regionie, państwie, kontynencie. Później może być już za późno! W tym aspekcie jest współpraca w obrębie ekologii między krajami. Przykładem może być polityka Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska. Ekologia i ochrona środowiska to priorytetowe cele UE, która podejmuje działania mające na celu ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, wody czy gleby. Jej celem jest również zwiększenie wykorzystania energii pochodzącej z odnawialnych, „czystych” źródeł oraz promowanie zrównoważonego rozwoju regionów. Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej zobowiązało nas do dostosowania się do jej wymogów w zakresie ochrony środowiska. Unia Europejska już wybrała. Ten wybór nie podlega dyskusji, jest słuszny. A Twój wybór, młody człowieku, Europejczyku, jest jaki?

Emilia

Ekologia w Europie - wybór przyszłości

Transgraniczne przenoszenie zanieczyszczeń

Już na wstępie należy wyjaśnić (tym mniej, niż bardziej o wieconym), co kryje się pod tajemniczym pojęciem transgresji. Transgresja, jest to mówiąc w najprostszym sposobie, przekraczanie, przemieszczanie, przesuwanie się czegoś. Ale cóż ma to wspólnego z ekologią? Otóż zanieczyszczenia mogą w ten sposób być przenoszone na duże odległości, nawet kilkaset kilometrów od miejsca, w którym zostały „włożone” w ekosystem. Tym samym ciekie komunalne, przez sie rzeczki prowadzone do morza (a łatwo sobie wyobrazić, co dzieje się z organizmami, które dostaną tak ostre zastrzyki nieczystości...). Jednak najbardziej szkodliwe jest transgraniczne przenoszenie zanieczyszczeń drogą powietrzną. Fabryczne dymy, gazy i pyły, których źródłem są wybuchy wulkanów; spaliny samochodowe (...) stanowią poważne zagrożenie w skali regionalnej i kontynentalnej: czarny smog, smog fotochemiczny, zakwaszenie środowiska, skażenie metalami ciężkimi, jakimi globalnie: efekt cieplarniany, zubożenie warstwy ozonowej w atmosferze. Szacuje się, że w naszym kraju ok. 50% zanieczyszczeń gazowych pochodzi z siednic palenisk!!

Postęp cywilizacyjny sprawił, że coraz częściej wiatronośnymi są katastrofy, za które odpowiedzialny jest człowiek. Nie sposób tu zapomnieć o katastrofie w Czarnobylu w 1986r. W wyniku wybuchu tamtejszego reaktora jądrowego skażeniu promieniotwórczemu uległ obszar od 125 000 do 146 000 kilometrów kwadratowych terenu na pograniczu Białorusi, Ukrainy i Rosji, a wyemitowana z uszkodzonego reaktora chmura radioaktywna rozprzestrzeniła się po całej Europie. Wybuch ten media uznały za największą katastrofę drugiej połowy XX wieku. W marcu 1978 r., amerykański tankowiec „Amoco Cadiz” przemierzając kanał La Manche utracił sterowno. Poprzez przeprowadzoną akcję ratowniczą, do morza dostało się ponad 295 mln ropy naftowej. Przypływ rozniósł trójcienne plamy, które pokryła 30 cm warstwa cuchnącej mazi. Unia Europejska bije na alarm. Błyskawiczny rozwój technologiczny prowadzi Europejczyków do samozagłady. Już teraz należy podjąć konkretne kroki, by zapobiec tej przykrej wizji przyszłości.

Zespół redakcyjny

Gimnazjum Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Niedzrzyce Dużej
ul. Lubelska 21a, 24-220 Niedzrzyca Duża

Jan Paweł II Wielkim Ekologiem c.d.

Dużym nacisk stawiał na to, i stosunek do Ziemi odzwierciedlał moc wiary chrześcijańskiej. Mówił, że poprzez dbałość o środowisko naturalne dajemy dowód wiary, ponieważ uwidaczniamy szacunek dla darów Bożych. Dlatego też Jan Paweł II tak bardzo troszczył się o to, by ludzie nie niszczyli natury, by dostrzegali powagę sytuacji. On sam doskonale orientował się w tym, co zagraża naszej planecie, jeżeli radykalnie nie przestaniemy jej niszczyć. Wiedział, jak duże zagrożenie stworzył człowiek i bardzo przejmował się tym.

Papie czynnie brał udział w nawoływaniu do ludzkich sumień, o to by opamiętali się i dostrzegli jak dużym zagrożeniem dla przyrody. Szczególnie zwracał uwagę na głowy państw, by organizowały one więcej projektów ochrony środowiska, które zapobiegną dalszemu niszczeniu Ziemi. "Zwracam się w szczególny sposób do tych, którym powierzona została odpowiedzialność za kraj i za jego rozwój, aby nie zapominali o obowiązku chronienia go przed ekologicznym zniszczeniem!" To słowa z Homilii w Zamoczu. Jego wiedza na temat zagrożeń ekologicznych była bardzo duża. Apelowo do wszystkich o to, by przywyzywali wagę do tego problemu. Uważał, że możemy jeszcze uratować naturę i że powinniśmy to

zrobić jak najszybciej. Przy każdej okazji wspominał o tym problemie i wykazywał się wiedzą o bieżących sprawach związanych ze stanem zagrożenia planety. Chwalił pracę ekologów i wspierał ich modlitwą. Kładł duży nacisk na zaangażowanie i poświęcenie na rzecz dbałości o naturę. On sam uwielbiał wypoczywać na jej łonie, np. jeździł na nartach czy spacerując. Kochał i dostrzegał jej piękno oraz bardzo szanował. Dlatego też tak bardzo zależało mu na tym, by przekonał ludzi do tego, że natura potrzebuje racjonalnej i uczciwej opieki i "rehabilitacji". Chciał, by z tego cudownego daru mogły korzystać następnego pokolenia, co też wygłaszał ludziom. Zwracał się bezpośrednio do chrześcijan, aby przypominał im o obowiązku opieki nad stworzeniem. Modlił się za organizacje działające na rzecz ochrony środowiska i za ekologów oraz nie zaprzestawał apelować do zwykłych ludzi.

W. Franciszek z Asy u patronem ekologów
29 listopada 1979 roku Jan Paweł II ogłosił w. Franciszka z Asy u patronem ekologów. Podkreślał szacunek i podejście w. Franciszka do istot żywych, które prawdziwie miłował i taktował jak własną rodzinę.

Ekologia w Europie - wybór przyszłości

Gimnazjum Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Niedzwicy Dużej
ul. Lubelska 21a, 24-220 Niedzwica Duża

Jan Paweł II Wielkim Ekologiem c.d.

Zwrócił również uwagę na to, i Franciszek wielbił Boga poprzez wyśpiewywanie hymnów, w których zwłaszcza przez słowa, książe i gwiazdy wychwalał Stwórcę.

Miłość w. Franciszka do przyrody zrodziła się z uwielbienia Boga. Wszystkie istoty żywe nazywał on braćmi i siostrami, ponieważ dostrzegał, że one pochodzą z tego samego źródła, co człowiek. Traktujcie ich jak braci i siostry, jak z istotami rozumnymi. Św. miłość wyrażał poprzez wykupywanie zwierząt skazanych na śmierć, przywracając wolność uwięzionym zwierzętom, czy przenosząc z drogi owady narażone na niebezpieczeństwo. Pisał również hymny ukazujące ich piękno i wielbiące Stwórcę. Obchodził nawet witał ze zwierzętami na łonie natury, modlił się w ich towarzystwie i wygłaszał kazania zwierzętom. Nie obawiał się tego, że ludzie go wyśmieją, wołał z szacunkiem i miłością do Boga poprzez dostrzeganie cudu jakim jest natura. Poprzez powściągliwość i umartwienie się, prowadził do szacunku wobec stworzenia, wytyczył drogę, która teraz jest przykładem godnego postępowania wobec Ziemi. Jego postawa jest tak piękna, i każda zgodzi się z tym, że powinniśmy

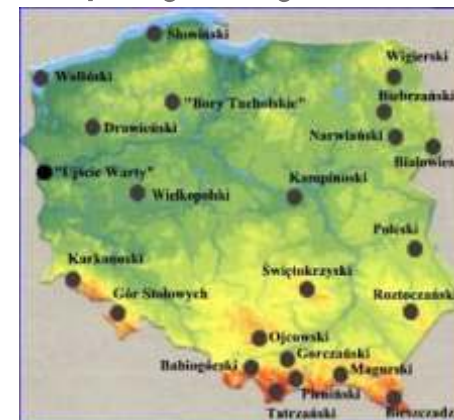

postępować tak samo. Ale czy na pewno dbamy o środowisko? Czy zwracamy uwagę na to, co się dzieje na naszej planecie? Czy zdajemy sobie sprawę z powagi sytuacji? Czy na pewno nie ignorujemy tego problemu? Na te pytania pomoże odpowiedzieć dekalog ekologiczny, który stworzył w. Franciszek.

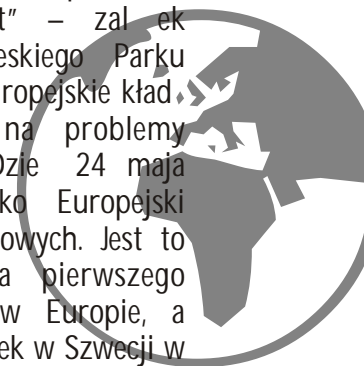
1. Bądź człowiekiem wśród stworzenia, bratem między braćmi.
2. Traktuj wszystkie rzeczy stworzone z miłością i szacunkiem.
3. Tobie została powierzona Ziemia jak ogród; rzadziej z miodem.
4. Troszcz się o człowieka, o zwierzę, o ziemię, o wodę i powietrze, aby Ziemia nie została im zupełnie pozbawiona.
5. Używaj rzeczy z umiarem, gdy rozrzutnie nie ma przyszłości.
6. Tobie jest zadana misja odkrycia misterium posiłku: aby życie napełniało się wyciem.
7. Przerwij w złość przemocy, aby

Jak chronimy perełki przyrody? c.d.

składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów." Głównym zadaniem parków narodowych, jest zabezpieczenie bogactwa świata przyrody i elementów kultury przed przekształceniem lub zniszczeniem w wyniku ludzkiej działalności. Parki narodowe są często jedynymi miejscami, gdzie przyroda żyje swym naturalnym, niezaburzonym rytmem. Pierwszy z nich utworzono w 1872 roku w Stanach Zjednoczonych. Był to „Yellowstone”. Pod koniec XIX w. Powstały te parki narodowe w Kanadzie, Australii i Nowej Zelandii. Cały świat wiedział już wtedy, że należy objąć prawną ochroną obszary cenne przyrodniczo i kulturowo. W 1921 roku także w Polsce powołano pierwsze „Rezerwat” – załóżkę dzisiejszego Białowieskiego Parku Narodowego. Kraje europejskie kładły szczególny nacisk na problemy ochrony przyrody. Dzień 24 maja obchodzony jest jako Europejski Dzień Parków Narodowych. Jest to rocznica utworzenia pierwszego parku narodowego w Europie, a mianowicie parku Sarek w Szwecji w

Parki Narodowe Polski roku 1909. Obecnie w Europie znajduje się ponad 250 parków

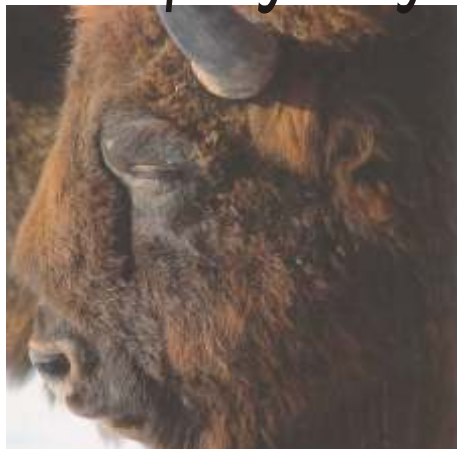
Emilia

Ekologia w Europie - wybór przyszło ci

Jak chronimy perelki przyrody?

Człowiek, pragnąc lepiej i wygodniej żyć, zrezygnował z szałasów i ziemianki - wybudował dom; przestał jeździć na ośle i koniu – skonstruował motor, samochód, samolot; przestał robić własnoręcznie masło i twaróg – wybudował w tym celu fabryki. To tylko proste przykłady, pokazujące jak zmieniło się życie ludzi na przestrzeni wieków. Działalność człowieka, zmierzająca do zaspokojenia coraz większej liczby jego potrzeb, przyniosła duże zmiany w przyrodzie. W pewnym momencie ludzie zdali sobie sprawę, że na ich oczach bezpowrotnie giną zwierzęta, rośliny, a nawet całe krajobrazy. Aby temu zapobiec, zaczęli chronić niezniszczone jeszcze fragmenty bogatej przyrody. W tym celu powstały właśnie parki narodowe. Park narodowy jest to obszar

Włoch w Białowieskim Parku Narodowym

chroniony ze względu na swoje walory, głównie przyrodnicze. Ustawa określa park w następujący sposób: "obejmuje obszar wyróżniający się szczególnie wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, form i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i

Białowieżański Park Narodowy

Nasz adres: sammjut@gimnazjumniedrzwica.pl

Jan Paweł II Wielkim Ekologiem c.d.

zrozumie jakieś prawa istnienia.

8. Pamiętaj, że świat nie jest jedynie odbiciem twego obrazu, lecz nosi w sobie wyobrażenie Boga Najwyższego.

9. Kiedy cinąc drzewo zostaw chociaż jeden pęd, aby jego życie nie zostało przerwane.

10. Stąpaj z szacunkiem po kamieniach, gdy każda rzecz posiada swoją wartość.

Przekaz papieża Polaka na temat ekologii odnosi się do wszystkich, ze szczególnym uwzględnieniem katolików. Mówi nam o tym, że dar Boga w postaci naszej planety nie tylko ma służyć do eksploatacji dla celów ludzkości, ale ma być również domem dla wszystkich Bóg stworzonych. Mamy być strażnikami Ziemi i musimy dbać o

nasz wspólny dom. Jesteśmy my zobowiązani do zaangażowania się w problem niszczenia przyrody, a naszym zadaniem jest zatrzymanie tego procesu i naprawa krzywd wyrządzonych naturze. Wszyscy musimy powziąć się i oddać szacunek przyrodzie. Zrobimy to dla własnego dobra, ponieważ szkodzić Ziemi tak naprawdę szkodzić samemu sobie. Niszczymy miejsce naszego zamieszkania i doprowadzamy do tego, że za kilkanaście miliardów lat nastąpi pokolenie ludzi będących mieszkańcami istnym mielnisku, a byłoby to sytuacja bardzo niekorzystna, ponieważ życie na Ziemi byłoby niemożliwe. Weźmy sobie do serca słowa Jana Pawła II i w imię Franciszka i zaangażujmy się w ochronę przyrody.

Olga

Krótką lekcja ekologii

Zanieczyszczenie środowiska to wieczny problem, który dotyka chyba każdego. Potrzebujemy je usuwać, np. m.in. pieców na węgiel lub farb i lakierów w aerozolu. Ale chyba największym zagrożeniem są odpady, które powstają niegłęboko pod górami.

Odpady gromadzone są na wysypiskach - ogromnych terenach wylądowanych z użyciem przez jakiegokolwiek zwierzęcia, z licznymi wyjątkami jak szczury i mewy. Trują one substancje wymywane i ulatniają się z tych odpadów dostają się do wody, gleby i powietrza szkodzą

Krótką lekcja ekologii c.d.

organizmów żyjących na przyległych terenach. Jednym ze sposobów na opanowanie tej sytuacji jest lepsze zabezpieczenie wysypisk śmieci, spalarnie lub ostatnio bardzo modny i popularny na zachodzie recykling – czyli przeróbka wtórna odpadów. Degradacja środowiska ma bezpośredni związek z nadmierną liczebnością populacji ludzkiej. Przyjście na świat jednego dziecka w kraju wysoko rozwiniętym takim jak np. Stany Zjednoczone zwiększa presję na środowisko nieprzeżyłoby dwóch cięgi dzieci w kraju rozwijającym się. Najbardziej zanieczyszczonym terenem w Polsce jest Wyżyna Śląska. Jak wiemy znajdują się tam główne ośrodki przemysłu wydobywczego i energetycznego. Takie nagromadzenie tyłu fabryk i kopalni spowodowało, i Śląsk jest obecnie obszarem objętym klauzulą ekologiczną. W tym regionie oczyszczane jest tylko 20% cieków przemysłowych i 10% cieków komunalnych. Do kolejnych trucizn w naszym kraju należą emisje dużej ilości pyłów i szkodliwych gazów takich jak: dwutlenek siarki, który przyczynia się do powstawania "kwaśnych deszczów", tlenek węgla, tlenek azotu, siarkowodor oraz amoniak. W opadających na

wysypiskach znajdują się ogromne ilości metali ciężkich: ołowiu, cynku, rtęci, kadmu i miedzi. W Górnym Śląsku Okręgu Przemysłowym na 1 km² opada przeszło 1000 t pyłów rocznie. Zgodnie z przyjętymi normami wskaźnik ten nie powinien przekraczać 200 t na km². Stan czystości powietrza na Górnym Śląsku zależy nie tylko od emisji zanieczyszczeń z krajowych ośrodków przemysłowych, ale także od ich napływu z Czech i Niemiec. Z terytorium Polski zanieczyszczenia transportowane są nad terytorium wschodnich i północnych sąsiadów. Polska należy do krajów wymieniających zanieczyszczenia tzn. jest wielko „eksportem” zanieczyszczeń jest zbliżona do wielkości „importu”. Przestrzenny rozkład emisji zanieczyszczeń jest bardzo nierównomierny - najwyższy poziom osiąga ona na obszarach dużych aglomeracji miejskich oraz głównych ośrodkach przemysłowych. Zdecydowanie najgorsza sytuacja występuje w województwie śląskim, gdzie na obszarze stanowiłoby zaledwie 2,1% powierzchni Polski koncentruje się aż 20-25% krajowej emisji dwutlenku siarki. Aby oczyścić powietrze należałoby dokonać: - zmian technologicznych - zamontować

Oszczędne życie c.d.

-Ogranicz ilość odpadów - wieszko produktów, które kupujemy w ten lub inny sposób powoduje emisję gazów cieplarnianych podczas ich wytwarzania albo dystrybucji. Pakuj drugie naderwanie do pojemnika wielokrotnego użytku, a nie jednorazowego opakowania, zaoszczędzamy energię potrzebną do wyprodukowania nowego takiego pudełka

-Idź na zakupy, zabierz z sobą torbę, której możesz użyć wielokrotnie. Zmniejsz zużycie energii i ilość produkowanych śmieci, jeżeli zrezygnujesz z jednorazowych toreb oferowanych w sklepach. Odpady nie tylko uwalniają CO₂ i metan do atmosfery, ale także mogą zanieczyścić powietrze, glebę i wody gruntowe.

-Wybieraj produkty oszczędne opakowane lub takie, których opakowanie może na ponownie uzupełnić – w ten sposób także zmniejszysz ilość odpadów i zużycie energii!

-Kupuj z głową: jedna 1,5 litrowa butelka to mniej zużycia energii i mniej odpadów niż trzy butelki półlitrowe.

Dlaczego więc powinniśmy oszczędzać energię?

-Odpowiedź jest prosta: aby „zapasy” energii starczyły a dłużej. Pokłady

węgla, ropy naftowej czy gazu ziemnego nie są wieczne. Stale słyszymy, że te lub inne złoża surowców naturalnych koczują. Magazyny rezerwy energii nie zostały rozmieszczone sprawiedliwie. Są kraje, w których nie ma żadnych złóż. Ta sytuacja niejednokrotnie prowadziła do wojen. Jedni próbowali bronić swoich bogactw, drudzy próbowali je zdobyć. Kraje, które nie posiadają złóż lub mają je w bardzo małych ilościach musiały kupić te surowce, a to jest bardzo kosztowne. Drugim powodem jest koszt, jaki płacimy za nadmierne zużycie energii jest zniszczone środowisko naturalne. Wielkie fabryki, koncerny, a nawet pojedynczy rodek lokomoty produkują wielkie ilości zanieczyszczeń, które prowadzą do skażenia gleb, wód czy powietrza, a co za tym idzie skracają życie ludzi, zwierząt i roślin. Oczywiście wstrzymanie przemysłu i przeprowadzenie się do jaski to nie jest rozwiązanie, ponieważ postępują tak nie można powstrzymać. W takiej sytuacji jest tylko jedno rozwiązanie: powinniśmy wszyscy oszczędzać energię. To przecież nie jest trudne! Przy tym skorzystajmy o przyszłość pokoleń!

Emilia i Marzena

Ekologia w Europie - wybór przyszło ci

Nasz adres: sammjut@gimnazjumniedrzwica.pl

Oszczędności c.d.

wykorzystywanej energii właśnie „na bycie gotowym”.

-Wyłączaj ładowarkę telefonu komórkowego z prądu, kiedy z niej nie korzystasz. Nawet kiedy nie jest połączona z telefonem, ładowarka ci go pobiera prąd. Ocenia się, że ładowarka włączona na stałe do prądu marnuje 95% pobieranej energii.

-Pamiętaj, aby włączyć pralkę lub zmywarkę tylko wtedy, gdy są pełne. Jeśli musisz ich użyć, gdy nie są pełne, włącz tryb ekonomiczny lub opcję „pół wsadu”. Nie ma takiej potrzeby nastawiania wysokiej temperatury wody. Współczesne detergenty są tak skuteczne, że pior ubrania lub myj naczynia w niskiej temperaturze.

-Korzystaj z suszarki w pralko-suszarce tylko wtedy, gdy jest to absolutnie niezbędne – każdy cykl suszenia to emisja ponad 3 kg CO₂. Naturalne suszenie ubrań jest najlepszym sposobem: ubrania będą słuszyły Ci dłużej, a wykorzystywana energia jest darmowa i nie powoduje zanieczyszczenia środowiska!

-Gotuj mniej wody. Jeśli bierzysz gotować tylko tyle wody, ile potrzebujesz do zrobienia filiżanki herbaty, możesz zaoszczędzić mnóstwo energii. Jeśli wszyscy Europejczycy gotowaliby tylko tyle wody, ile potrzebują, każdy uniknąłby

niepotrzebego gotowania 1 litra wody dziennie, a zaoszczędzona energia wystarczyłaby do oświetlenia jednej trzeciej wszystkich lamp ulicznych w Europie.

-Nakrywaj garnki podczas gotowania - pozwoli to zaoszczędzić połowę energii zużywanej na przygotowanie jedzenia. Jeszcze lepsze są szybkowary i garnki do gotowania na parze, gdy pomagają zmniejszyć zużycie energii nawet o 70%!

-Zamiast kąpieli w wannie we prysznic. W ten sposób zużyjesz nawet do 4 razy mniej energii. Aby uzyskać maksymalne oszczędności, nie kupuj prysznicza typu „power shower”, tylko zainstaluj kociołko o niskim zużyciu wody, która jest tania i tak samo wygodna.

-Zakręcaj kran. Jeśli zakręcisz kran podczas mycia zębów zaoszczędzisz kilka litrów wody. Przez ciekący kran może w ciągu miesiąca zmarnować się tyle wody, ile wystarczyłoby do napełnienia całej wanny, sprawdź więc, czy wszystkie krany są dobrze zakręcone.

Krótką lekcja ekologii c.d.

skuteczne urządzenia oczyszczające na wszystkich emitujących zanieczyszczenia (cyklony, odpylacze, adsorbenty, reaktory katalizacyjne, kompresory, kondensatory, piece do spalania) - ustali prawidłowe kryteria oceny zanieczyszczenia

W przeciwieństwie do zanieczyszczenia powietrza i wody, zanieczyszczenia gleby zalegają w niej bardzo długo - setki lat. Jest to tym bardziej groźne, że gleba przyjmuje zanieczyszczenia powietrza opadające na nią wraz z deszczem oraz zanieczyszczenia spływające do niej z wód. Dużym zagrożeniem dla gleby mogą być sztuczne nawozy, których celem jest wzbogacenie gleby w pierwiastki niezbędne do życia roślin: azot (N), fosfor (P), potas (K). Nawozy te stają się jednak szkodliwe, jeśli stosowane są w nadmiernych ilościach. Równie groźne jest nadmierne stosowanie rodokich ochronnych roślin lub innych toksycznych substancji. Do gleb przedostają się również pochodzące z przemysłu i motoryzacji metale ciężkie, które mogą z kolei przenikać do rosnących na niej upraw. Oddzielne zagrożenie stanowi zakwaszenie gleb, które zależy od ilości kwaśnych opadów oraz stopnia zakwaszenia wód. Bardzo ważnym zabiegiem w tej sytuacji jest

zobojętnienie kwaśnego odczynu gleby przez dostarczanie jej wapnia, lub dolomitu; tzw. wapnowanie gleb. Jednym ze sposobów oczyszczania gleb jest wypłukiwanie z niej substancji toksycznych, lub mieszanie gleb bardzo skażonych z glebami czystymi. Różnym kwaśnym deszczom, zagrażającym zarówno lasom jak i zabytkom, jest zanieczyszczenie atmosfery. Te różne opady są rezultatem reakcji z udziałem lotnych węgłodorów, dwutlenku siarki, tlenków azotu emitowanych przez przemysł, elektrownie ciepłe, transport i rolnictwo. Woda zawarta w chmurach, przepływająca ponad fabrykami, nasycana wyrzucanymi w powietrze substancjami chemicznymi. Dalsze reakcje prowadzą do powstania kwasów: z dwutlenku siarki powstaje ostatecznie kwas siarkowy, z tlenków azotu - kwas azotowy. Szkodliwe substancje w drzewach z wiatrem w postaci zawiesiny i opadają wraz z cząsteczkami wody na ziemi, uszkadzają wiele ekosystemów. Co ważne powietrze potrafi samo oczyścić się z zanieczyszczenia po kilku dniach, woda może tego dokonać w ciągu kilku lat, za to gleba może potrzebować na to nawet tysiące lat.

Emilia Flis

Ekologia w Europie - wybór przyszłości

Gimnazjum Nr 1 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Niedzwicy Dużej
ul. Lubelska 21a, 24-220 Niedzwica Duża

Złotek w oku...

W Polsce nietrudno jest znaleźć obiekty przyrody, które są magnesem dla turystów i to nie tylko rodzimych. Oto kilka najcenniejszych perełek naszego dziedzictwa. Są piękne, niepowtarzalne, no i ... nasze. Ale czy „nasze” oznacza to, że możemy z nimi postąpić jak tylko chcemy? Na szczęście już dawno o tym zadbanie o to, aby nie zniszczono całkowicie tego co najcenniejsze – daru natury. Przed wiekami człowiek wybrał rozwój przemysłu, rolnictwa i technologii. To doprowadziło m.in. do tego, że widok niezmiętej przyrody możemy obserwować jedynie na nieznacznych obszarach naszego kraju. Nasuwa się pytanie: Dlaczego wcześniejsze pokolenia zdecydowały o tym w jakim my żyjemy środowisku i jaki jest nasz dom? Do wiadomości uczymy się, że nie

Biebrzański Park Narodowy

możemy zabierać przyszłym pokoleniom możliwość obcowania z przyrodą niezmienną, „prawdziwą”, piękną. Dlatego należy zrobić wszystko, aby zachować w nienaruszonym stanie te elementy przyrody, które do tej pory człowiek oszczędził, natomiast tam gdzie jego ingerencja jest bardzo widoczna, ograniczyć zmiany antropogeniczne. Pamiętajmy, że w tym wypadku „wspomnienie czar...” jest najwyczejniej nie na miejscu.

Emilia

Marmoszt w Tatrzańskim Parku Narodowym

Klif nad Bałtykiem

Oszczędne życie

„Kiedy wycięte zostanie ostatnie drzewo, ostatnia rzeka zostanie zatruta i zginie ostatnia ryba, odkryjemy, że nie ma na jej miejsce pieniędzy.”

Oszczędzanie energii polega na zmniejszeniu jej zużycia przy zachowaniu takich samych rezultatów. Mniejsze zużycie energii ma wiele pozytywnych stron – może pomóc w ochronie środowiska. Produkcja energii wymaga korzystania z cennych zasobów naturalnych, np. węgla, ropy naftowej lub gazu. Dlatego te różnice w zużyciu energii pomagają nam zachować te zasoby, aby wystarczyły dla przyszłości.

Niewielkie zmiany w codziennym zachowaniu pomagają oszczędzać energię i zmniejszają emisję gazów cieplarnianych do atmosfery. Korzystaj z transportu publicznego zamiast samochodu, zrezygnuj z podróży samolotem na rzecz kolei, dbaj o dobrą izolację domu, kupuj produkty lokalne, zamiast z odległych krajów, zmieniaj oświetlenie na energooszczędne i korzystaj z niego tylko wtedy, kiedy go potrzebujesz – pomagasz chronić klimat.

Po wyciegnięciu chwili na wycięgnięcie wtyczki lub zakręcenie kranu może wydawać się mało istotne, ale jeśli

zrobiłby to każdego dnia, efekty byłyby ogromne.

OTO KILKA RAD, JAK MOŻNA ZAOSZCZĘDZIĆ ENERGIĘ POPRZECZ WPROWADZENIEM DROBNYCH ZMIAN W SWOICH CODZIENNYCH NAWYKACH:

-Nie zapomnij wyłączyć światła, gdy go nie potrzebujesz. Wyłączenie 5 żarówek w korytarzu, przedpokoju czy pokoju, gdy nie potrzeba tam światła, może oznaczać oszczędność rzędu 60 EUR i zmniejszenie emisji CO₂ o 400 kg rocznie!

-Używaj energooszczędnych żarówek; tylko jedna taka żarówka może zmniejszyć koszty oświetlenia nawet o 60 EUR, a emisję CO₂ o 400 kg w ciągu całego okresu jej użytkowania, a może nawet 10 razy dłużej niż w przypadku normalnej żarówki. Żarówka energooszczędna jest droższa przy zakupie, ale znacznie tańsza w eksploatacji.

-Nie zostawiaj urządzeń w trybie czuwania – korzystaj z funkcji „wycięgnięcie” w samym urządzeniu. Telewizor, który jest włączony przez 3 godziny dziennie (to tyle, ile przeciętny Europejczyk spędza codziennie oglądając telewizję) oraz pozostawiony w trybie czuwania przez pozostałe 21 godzin, zużywa ok. 40% całej